

Ágæta fólk, þið sem vinnið að reglugerð mál nr.60/2023 um leigubifreiðaakstur.

Hér vil ég koma þeirri ábendingu á framfæri af það er alveg bráðnauðsynlegt að gera kröfu um íslenskukunnáttu til leigubílstjóra. Hér færi ég góð rök fyrir því í minni umsögn í samráðsgátt.

Góð íslenskukunnátta er fyrst og fremst öryggismál fyrir farþega leigubíla og þá sérstaklega með tilliti til viðkvæmra farþega sem eru með hverskonar fötlun. Þessir viðkvæmu hópar þjóðfélagsins eru mjög stór hluti viðskiptavina leigubíla. Þessum hópi tilheyra svo sem aldraðir, t.d íbúar á hjúkrunarheimilum, fólk með margskonar andlega og líkamlega fötlun á misjöfnu stigi. T.d. hreyfihamlaðir, blindir, einhverfir, flogaveikir, fólk með Alzheimer sem og einstaklingar með annars konar hömlun.

Þegar ferðir fyrir mjög viðkvæma einstakling eru bókaðar, fær leigubílstjórinn ætíð FYRIRMÆLI á íslensku sem hann verður að skilja 100% öryggisins vegna. Fyrirmælin eiga að tryggja öryggi farþegans frá upphafi og til loka ferðar. Eins og ég þekki persónulega til í mínum leigubíl, þá birtast fyrirmælin á tölvuskjá og prentast einnig sjálfkrafa út á prentara. Fyrirmælin tilgreina einstök atriði er varða aðstæður og öryggi hvers farþega. Stundum kemur það fyrir á meðan ferð stendur yfir, að upplýsingum er breytt um áfangastað eða önnur atriði er varða ferðina og einstaklinginn. Þá þarf bílstjórinn að bregðast rétt við ef ekki á að koma til vandræða. Oft eru ferðir samsettar með fleiri einstaklinga, hver með sínar sérþarfir og áfangastað. Því skal haldið til haga að starf leigubílstjórans er oft mjög krefjandi, umfram það sem mætti halda af þeirri mynd sem almenn umræða hefur dregið upp af starfinu. Sá sem ekki skilur Íslensku getur sjálfsagt ekki skilið áriðandi fyrirmæli varðandi ferðir og einstaka farþega. Þá er öryggi farþegans ekki lengur tryggt í ferðinni. Það er þróun sem við viljum sporna við, með hagsmuni farþeganna að leiðarljósi.

Það er ekki að ástæðulausu að öll nágrannalöndin okkar gera skýlausa kröfu til góðrar móðurmálskunnáttu leigubílstjóra í því landi sem þeir starfa. Bara sem dæmi, menn fá ekki að keyra leigubíl í Danmörku nema tala dönsku og sömu kröfur eru gerðar í Englandi varðandi enskukunnáttu, samkvæmt mínum upplýsingum. Bílstjóri verður að kunna móðurmálið í því landi sem hann starfar. Þar má engan afslátt gefa.

Af hverju ættu Íslendingar að gera minni kröfur til öryggis farþega og viðkvæmustu hópa þjóðfélagsins en aðrar þjóðir? Er einhver ástæða til þess? Þessar ferðir sem falla til íslenskra leigubílstjóra með sér fyrirmælum vegna aðstæðna farþega, skipta tugum þúsunda á ári.

Sú breytta staða er nú á leigubílamarkaði að mikil fjölgun er allt í einu í hópi rekstarleyfishafa og afleysningarbílstjóra sem hafa litla eða enga Íslenskukunnáttu (né

akstursreynslu). Þetta kom til vegna þeirrar örvæntingar sem haldið var á lofti í umræðunni eftir að bið lengdist eftir leigubílum á álagstímum, er ráðherra ákvað að fjölga leyfum um 100. Þetta er ömurlega staða fyrir leigubílstjóra sem ekki skilur íslensku, að vera settur í þá stöðu að geta ekki skilið talað mál þegar eitthvað bjátar á hjá farþeganum eða mikið er í húfi.

Núna er ástæða og tækifæri með þessari reglugerð til að grípa í tauma skynseminnar og skoða málið betur með tilliti til okkar viðkvæmustu hópa sem hafa getað treyst leigubílaþjónustu alla sína tíð. Framkvæmd reglugerðar skal unnin af metnaði og virðingu við farþega og bílstjóra og taka mið af þekkingu úr starfinu.

Með vinsemd og virðingu.

Stefán Jónasson